

## LENENGO PARROKI EUSKALDUNA

"Lugdunum Conbenarum urian egindako atxurketak eraiketa-lan zarrago baten gainean agertu dauskue, zer eta Frantzi 'ko kristau-basilikarik zaarrena".

Galietaiko eleizarik zaarrena euskalerrian!

Baiña ba dauko zer esan geiagorik H.Leclercq ikerlari ezagunak: IV mendean lenengo erdiko eleiz areri basilika esaten dautso izen egokia erabilliz.

Basilika orren aztarnak, abside baten eta orma ta zutabe-ondakiñak 1913n. urtean agertu ei ziran eta bere barruan 14 sarkofago edo arrizko zerraldo, artzurizkoak oneik, danak izengabeak bat izan ezik. Onek idazki bat eta krismoï txit eder bat ei daroaz. (Alboan doa krismoï orren irudia.)

H.Leclercq'ek diñonez 1913n. urtean azterketak zuzendu ebazan M.Dieulafoy'ren ustez, "krismoï ori baliosuenetariko bat ei da eta ezagutzen diran guztien artean dotoreena.

IV mendearen lenengo erdikoa da krismoïa. Pozgarri jaku krismoïrik ederrenetariko bat Euskalerrian egotea.

Baiña milla aldiz pozgarriagoa jaku oraindiño Leclercq esatera joakun au:

"Patroklo abadea 347n. urtean Lugdunin Combenarum'en agertzen jakun ezkerro, ba-ziran an kristiñauak, bazan eleiz bat, bazan bataitegi bat, bazan komunitate bat. Ez litzake, ba, ausardia izango, orain urte gitxi ikertutako basilika ori leenagoko otoitegi, martirenen baten omenezko eleizatxu edo basilika baten gainean eraikia izan zala uste izatea. Basilika ori zelakoa eta nozkoa zan jakinaiian alegintzea, alperrekoa gauzea izango litzaigu, berak diñoan lez,"347n. urtean Lugdunum Conbenarum'en Patroklo abadea agertzen dan ezkerro, an sinistedunak,eleizea, bateo-lekua eta alkarte be izango ziran.Basilika orrek urte batzuk aurrerago beste basikila edo otoitz-leku edo martiri-leku edo basilika zarrago bat eskatzen dauala, ez litzake ametsa izango..."

Gutzat asko balio dau azpian eleiza zarrago bat egote orrek. Ori orrelan izan ezkerro, Patroklo'ren illerria basilika aren illobitegian izan zan aurkitua ta illarri ori 347n. urtekoa izanik, uste izatekoa da Basilika orrek, zarra ez ba'zan be, 47 urte beintzat izango ebazala eta mendearen asieran,300n. urte inguruan egiña izango zala.

Baiña basilika ori urte batzuk beranduagokoa izanda be, esaterako 317 edo 327n. urtekoa, bera baiño lenagoko beste otoitegi edo eleizatxua III mendekoa zala. Irugarren mendekoa! Eun urte geroagokoak dira Martin Deunaren misio-lanak.

Patroklo dogu ba, izenez ezagutzen dogun Gali guztietako lenengo parrokoa, IV mendearen lenengo erdian euskaldunen artean

## MUNGIALDEKO PARROKIAK NOZKOAK?



Astiro aztertu dot Mungialdeko parrokiak, eta Bizkai guztikoak uste dot, noz sortuak diran. Arazoa ez da Patroklo'ren bidekoa.

Mungialdeko eleizea milla urtean, 500-1500 bitarteko urteetan baseleiza edo ermitetan bizi izan zan.

Zelan etorri zan fedea gure artera?

Zalantza barik lekaideen bidez. Orregaitik esaten jake auzoetako eleizatxu onei "ermita" izena, "eremita" eta lekaide batek sortuak diralako, eta orregaitik esaten jaku guri antxiñatik "abadea" izena. Abadea lekaideen burua da..

"Milian" izena daroan liburuan idatzi dodan lez, lekaideak izan ziran gure Barri Ona ekarri euskuenak. Nondik etorri ziran? Bear ba'da Trebiño'ko Kapadozia euskaldunetik edo naiago ba'da Kobiaran'ko kobetatik. Nik Zigoitia'ko Akosta edo Okoista'n egoan Bingen Deunaren monastegiari emoten dautsat garrantzi aundia, baita Vivere Araba'ko gotzaiñak Okoistako abata eban anaiari egin eutsan emoitzari. Andik etorri zala diñok gure lekaide ebanjelizatzaillera,nik ezarritako Milian izena daroana. (Arrigarria:Vivere ori Asturias'tarra zan jatorriz).

Milian'ek iru edo lau etxe alkarregandik urtean aurkitzen ebazanean, Barri Ona iragarten eutsen eta eleizatxu bat egiteko egindu. Eleizatxu orretan edo alboan lurperatuko ebezan euren illak eta antxe alkartu otoiz egiteko.

Arduradun bat ipinten eban eleizatxu edo ermita orretan, al izan ezkerro eremutar edo lekaide bat, eta ezin zanean,"serora" bat.

Serora oneik izan ziran 1000 urtetan fedea zaindu eban. Gero Eleizeak, esker txarrez eta euskal agintarien eritxien aurka, kendu egin ebazan, emakumeak izanik abade-antza eukelako. Orregaitik dagoz ainbeste baseleiza etxe baten barruan, ori izango zan "serore-etxea".

Baiña 1500n. urte ingururako baseleiza batzuk ospetsu biurtu ziran, besteak baiño ospetsuago eta Eleiza aundiagoa egin eben, inguruko kristiñau guztiak batzeko. Ortxe sortu ziran benetako parrokiak. Banaka batzuk gotikuak dira eta,ordu, 200 bat urte zarragoak.

Baiña emen Patroklo'ren bidea barik aren aurkakoa da. A gotzain baten menpean egoan abadea zan eta parroki gotzaiñak sortua. Emen eleizatxuak misiolariak eurak sortzen dabez eta gero ortik datoz parrokiak.

Gauza aztergarriak, benetan gure fedearen edestian!

OLAZAR'tar Martin'ek.  
(Lenengo zatia, Bixente Latiegi'ren liburutik artua da).